A°. 1859. N°. 21[illegible]

Opregte Zaturdagsche

HAARLEMSCHE COURANT

van 10 September.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs: *f* 5 in de drie maanden.

WEENEN, 6 September.

Men heeft met den telegraaf berigt bekomen van het antwoord, door den Koning van Sardinie gegeven aan de leden, uitmakende de commissie van de Nationale Vergadering van Toscane, welke belast is geworden met het overbrengen van het besluit, den wensch bevattende, dat dit groothertogdom met Sardinie onder den schepter van genoemden Vorst mogt worden vereenigd. Men meent hier ter stede, dat dit antwoord van een meer terughoudenden aard is, dan men schijnt te hebben gewacht, en dat Z. M. Koning *Victor Emmanuel* daarbij bepaaldelijk heeft te kennen gegeven, dat het vraagstuk der aansluiting van Toscane aan Piemont het onderwerp eener nadere onderhandeling moet worden, en hij slechts de verpligting heeft kunnen aanvaarden, om den wensch van Toscane, aan welken hij alleen niet kan voldoen, naar vermogen te ondersteunen. Men meent verder, dat Koning *Victor Emmanuel* niet wel minder kon hebben gezegd, en men doet daarbij opmerken, dat op deze wijze in zekeren zin officiëel op eene beslissing van een Congres wordt gedoeld.

Van eene officiële zijde wordt thans [gelijk reeds telegrafisch is medegedeeld] verzekerd, dat de geruchten, welke men heeft verbreid omtrent den min gunstigen loop der onderhandelingen te Zurich, als ongegrond moeten worden aangemerkt, en wordt met even zoo vele woorden verklaard, dat het voortdurend verblijf van fransche troepen in Italie geenszins als een verontrustend teeken moet worden beschouwd, maar veeleer als dienstig in het belang van het behoud der openbare orde in de door die krijgsmagt bezette landschappen.

— Bij het hoog bewind is het beginsel aangenomen van de afscheiding der regtspleging van het burgerlijk bestuur. Dienaangaande wordt in een der half-officiële bladen aangemerkt, dat, indien het zijne voordeelige zijde kan hebben, om het burgerlijk bestuur toetevertrouwen aan corporatien, die voor een gedeelte naar eigen inzigt daarin kunnen voorzien, het aan den anderen kant volstrekt noodig is, dat het gestrenge regt alleen door regters, ten eenemale onafhankelijk van dergelijke corporatien, worde gehandhaafd. Tevens wordt van die zijde verkondigd, dat eerlang aan de regtspleging der vrede-geregten en scheidsregters openbaarheid en mondelinge voordragt der partijen zal worden verzekerd.

VAN DEN RIJN, 8 September.

Heden wordt Z. K. H. de Prins-Regent uit Ostende aan den Rijn gewacht, ten einde zich verder naar Baden te begeven. Z. K. H. zou in Koblentz vernachten.

— Sedert de vredes-prelimenairen van Villafranca, is de vaart op den Rijn weder zeer verlevendigd, inzonderheid door het afzenden van houtvlotten naar Nederland. Op den 6den September heeft men zich genoodzaakt gevonden om de schipbrug voor Koblentz voor dergelijke vlotten, rijn-schepen, stoombooten en sleepbooten een en dertig malen te openen.

Zoodra de vaste brug voor Keulen voor het verkeer zal worden geopend, zal de schipbrug voor die stad worden opgeruimd. De stad Bonn heeft voor den aankoop van het materieel onderhandeld, maar, vermits er 50,000 th. voor werden verlangd, daarvan afgezien.

— Uit Berlijn wordt gemeld, dat Z. K. H. de Prins-Regent, alvorens Ostende te verlaten, aldaar nog eene conferentie zal hebben met den pruissischen gezant te Parijs, den heer *de Pourtalès*, welke zich uit deze residentie derwaarts zal hebben begeven, en dat Prins uiterlijk tegen den 5den October uit Keulen in Berlijn wordt gewacht.

PARIJS, 8 September.

Het wordt meer en meer als zeker beschouwd, dat de brieven, welke aan den Hertog van Modena zijn toegeschreven, onechte stukken zijn. Den 4den September heeft de te Weenen gevestigde vertegenwoordiger van dien Vorst officiële kennis van die onechtheid gegeven aan den oostenrijkschen minister, den graaf *von Rechberg*. Alsnu rijst de vraag, wie die brieven heeft opgesteld; immers de italiaansche bladen hebben gemeld, dat de nationale commissie te Modena de oorspronkelijke stukken heeft gevonden in de kanselarij van den Hertog, en opgezonden naar het paleis der Tuilerien.

Gisteren heeft de Nationale Vergadering te Bologna met eenparigheid van stemmen een voorstel aangenomen, 't welk door eenige der invloedrijkste leden dier vergadering is ingediend tot vervalling verklaring van den Paus van het wereldlijk gezag in Romagna en in de Legatiën. Een tweede voorstel, strekkende tot inlijving van die gewesten in Sardinie, is mede met eenparigheid van stemmen aangenomen. Vermoedelijk zal nu de Vergadering worden verdaagd, of het uitvoerende bewind voorloopig aan den heer *Cipriani* worden opgedragen.

Alvorens de vergadering te Bologna werd geopend, hebben de leden eene godsdienst-oefening bijgewoond. Vermits echter de kardinaal-aartsbisschop *Viale-Prela* had geweigerd de dienst te verrigten, en den pastoor der stad had verboden om de plegtigheid bijtewonen, is de mis bediend geworden door een kanunnik, den kapelaan van het corps der zoogenaamde pompiers, zonder dat, volgens den correspondent van het republikeinsche dagblad *le Siècle*, de plegtigheid iets verloren heeft van dien luister, waardoor gewoonlijk dergelijke godsdienstige plegtigheden in de katholieke kerken van Italie worden gekenmerkt.

De ultramontaansche *Univers* meent te kunnen verzekeren, dat de besluiten der Nationale Vergadering niets zijn geweest dan een vraagstuk van vorm. Reeds, voorlang was in de hooge raadsvergaderingen, waardoor de revolutie in Italie wordt bestuurd, bepaald, dat de Paus vervallen zou worden verklaard, en Romagna ingelijfd, en betrof het nog slechts het middel om aan die bepaling eene rigtige uitvoering te verzekeren. De zoogenaamde volksvertegenwoordiging is daartoe het gewillige werktuig geweest. Vermoedelijk zal weldra eene deputatie, zamengesteld uit Romagnolen, naar Turin vertrekken, en zal het de vraag zijn, wat Koning *Victor Emmanuel* zal antwoorden, en of hij Romagna en de Legatien zal aanvaarden, zooals hij heeft gedaan met Toscane, te weten, naar luid van de *Univers*, „*onder beneficie van inventaris.*"

In een ander clericaal orgaan wordt aangemerkt, dat, ingeval Romagna werd ingelijfd, Sardinie aan Napels zou grenzen, en een laatste opstand voldoende zou zijn om ook de andere helft van het schiereiland in handen te spelen van „het belangelooze gouvernement, 't welk niets anders beoogt dan het welzijn van Italie."

„Wat den ongelukkigen *Pius* aangaat (dus wordt van dien kant gezegd) deze zal, opgesloten binnen die Monarchie, in Rome en over zijne provincie niet meer dan in naam regeren. Hij zal onophoudelijk worden bedreigd met eene revolutionaire uitbarsting, die hem, bij het vertrek der fransche regimenten, het laatste grondgebied zal afnemen van den eertijds door Frankrijk geconstitueerden Staat. Zal echter de Paus zich lang willen onderwerpen aan deze materiële blokkade, waardoor de morele blokkade vervangen wordt, welke nu gedurende tien jaren door Sardinie met zelfzuchtige oogmerken is geëxploiteerd? Wij mogen dit betwijfelen en moeten vragen, of Frankrijk dien toestand heeft verlangd, toen het te Solferino overwon, en te Villafranca den vrede sloot?"

Die van de *Univers* hopen, dat de publicisten, die dagelijks de menigte in de *Siècle* voorlichten, deze laatste vraag in gemoede zullen willen beantwoorden, en daarbij in het oog houden, dat zij, volgens eigene verklaring, goede katholieken en goede Franschen zijn.

PARIJS, 8 September.

De conferentie tot regeling van den toestand der Donau-vorstendommen in verband met de dubbele verkiezing van Vorst *Kusa*, heeft de Porte in 't gelijk gesteld omtrent twee punten, aan welke in Konstantinopel nogal eenig gewigt werd gehecht. In de eerste plaats heeft zij bepaald, dat twee firmans zullen worden uitgevaardigd ter bekrachtiging der verkiezing, één voor Wallachije en een voor Moldavie en verder nog, dat Vorst *Kusa* zich naar de turksche hoofdstad zal begeven, ten einde in persoon den eed van getrouwheid in handen des Sultans afteleggen. Voorts worden in het laatste protocol Oostenrijk en Turkije aangespoord om zich ten spoedigste te verklaren omtrent de vaart op den Donau; het laatste onderwerp, 't welk, voortspruitende uit het parijsche tractaat, nog hangende is gebleven.

Men verzekert, dat de graaf *den Cavour* de Keizer zal bezoeken, 't zij nog te Saint-Sauveur, 't zij te Biaritz.

— Thans, nu het besluit bekend is geworden, 't welk door de Nationale Vergadering te Bologna is genomen, wordt de aandacht gevestigd op eenige zinsneden, voorkomende in een onlangs door den bisschop van Beauvais uitgevaardigd mandament, 't welk waarschijnlijk door dergelijke verklaringen van andere prelaten zal worden gevolgd. De bisschop van Beauvais verkondigt, onder anderen, dat geenszins al de naar Italie vertrokken soldaten het vaderland hebben teruggezien, terwijl de achtergeblevenen, van harte fransche burgers, dikwerf de blikken naar Italie wenden, waar het gemoed van den H. Vader met eene bitterheid moet zijn vervuld, welke alleen kan worden getemperd, als hij zich herinnert, wat de ministers des Keizers hebben gezegd omtrent den Vorst, die zoovele blijken van aanhankelijkheid aan de Kerk heeft gegeven, en die wil, dat het Hoofd der Kerk zal worden geëerbiedigd in al zijne regten als wereldlijk Souverein. Voorts mag ook de keizerlijke verklaring niet worden vergeten, inhoudende dat de democratische beginselen in Italie nooit zullen kunnen bovendrijven; welke verklaring zooveel kommer heeft weggenomen en nog kan wegnemen, ten minste zoolang de fransche vlag in Italie ontrold blijft. Het slot van het mandament van den bisschop luidt als volgt:

„Neen, zooveel bloed, zooveel edel bloed, kan niet hebben gestroomd tot bevestiging der alliantie van de vijanden der Kerk, die altijd de vijanden van Frankrijk zullen zijn en blijven. Konden die waardige zonen van het katholieke Frankrijk hunne stem nog uit het graf tot ons rigten, dan zouden zij uitroepen: „*Neen, het is niet daarvoor, dat wij ons leven hebben opgeofferd.*"

Daarop schrijft de bisschop gebeden, voor ten behoeve der officieren en soldaten, die gedurende den oorlog in Italie zijn gesneuveld.

De generaals en officieren, welke behooren tot de thans in Italie gelegerde regimenten, hebben verlof erlangd om hunne gezinnen derwaarts te doen komen. Deze omstandigheid geeft aanleiding tot het vermoeden, dat Italie nog gedurende een geruimen tijd door de fransche krijgsmagt bezet zal blijven.

— Heden wil men weten, dat Koning *Leopold* vooral niet vroeger dan den 13den of 14den te Biaritz zal aankomen, en dat hij daar eenige dagen zal verblijven, vermits hij verscheidene onderwerpen met Keizer *Napoleon* moet behandelen.

LONDEN, 7 September.

De *Globe*, die in den geest van het tegenwoordige ministerie geschreven wordt, meldt heden, dat het vooruitzigt op het houden van een Congres over de italiaansche zaken veld wint. „Sommige der europesche mogendheden (dus vervolgt dat blad) verlangen stellig naar eene bijeenkomst, die een einde zou kunnen maken aan vele moeijelijkheden. Daardoor zouden vraagstukken afgedaan worden, naar welker beslissing de Italianen vurig verlangen. Rusland, van hetwelk het voorstel 't eerst in een bepaalden vorm is uitgegaan, geeft bij voortduring zijn wensch te kennen om tot zulken uitslag te komen. Men verzekert, en naar het schijnt op goeden grond, dat Frankrijk een Congres als het gepaste middel beschouwt om dat Rijk uit eene positie te verlossen, die dubbelzinnig is geworden; niet, zoo als wij vroeger reeds hebben uiteengezet, door dubbelhartige handelingen van den Keizer, maar door de kracht der omstandigheden. Pruissen heeft zich tot dus ver onthouden van eenige stellige handelingen in deze zaak, doch het is niet waarschijnlijk, dat die Staat afkeerig zou wezen van een Congres, en de loop der gebeurtenissen in Europa strekt thans zoo zeer om Pruissen van Oostenrijk te verwijderen, dat het waarschijnlijk niet zal deelen in den weerzin van zijn bondgenoot en mededinger. Oostenrijk is afkeerig van een Congres, en is tevens bevreesd voor zoodanige vergadering. De oostenrijksche staatslieden begrijpen, dat het minder bezwaarlijk zal vallen, door tusschenkomst alleen van Frankrijk, dan van eene groote europesche vergadering, eenige concessien aan Italie te doen. De positie van Engeland is genoeg bekend. Indien wij te voren wisten, waarover het Congres te handelen zal hebben, welke de instructien van deszelfs leden zullen zijn, — kortom, welke de grenzen der aan hetzelve opgedragen taak zullen wezen, zouden wij dadelijk bewilligd hebben in het houden van zoodanige vergadering, als het beste middel om de aanhangige netelige vraagstukken te beslissen. Maar een Congres, welks taak niet bepaald is, zou strekken om, in plaats van de bestaande moeijelijkheden, andere nog veel gevaarlijker bezwaren te doen geboren worden."

De *Globe* vraagt voorts, of het te houden Congres alleen zal dienen om de italiaansche kwestie te vereffenen, en zoo ja, welke punten van die kwestie het te behandelen zal hebben? Of zal men, als het Congres eens vergaderd is, ook bevoegd zijn om ook andere aangelegenheden, welke de europesche staatslieden thans bezighouden, in behandeling te nemen? Zullen ook de belgische fortificatien, — de belangen van andere oostenrijksche provincien, dan de italiaansche, — de aangelegenheden van Turkije, — de zaken der Donau-vorstendommen, of die van de deensche hertogdommen, te berde gebragt kunnen worden? Ja zal men zelfs, bij wijze van uitstapjes, zich ook met de zaken van Centraal-America, China en Japan kunnen bezighouden? Zal ook het duitsche vraagstuk, hetwelk zoo naauw aan de italiaansche kwestie grenst, in het Congres behandeld kunnen worden? Indien de taak, of de bevoegdheid van het Congres, zoo onbepaald is, zou het, gelijk de *Globe* aanmerkt, zekerlijk te voorzien wezen, dat die vergadering, zonder iets tot stand te brengen, spoedig zou moeten uitgaan.

— De Grootvorst *Konstantijn* van Rusland heeft heden, aan boord van een der russische oorlogschepen, die sedert eenige weken te Portsmouth liggen, de terugreis naar Kroonstad aangenomen.

— Volgens de heden te Southampton aangebragte tijdingen uit Nieuw-York van 27 Augustus, is de slavenhandel op Cuba in den laatsten tijd bijzonder levendig geweest. Niettegenstaande den invoer van ettelijke honderden slaven, was de prijs der koelies (zoogenaamde vrije werklieden uit Oost-Indie en China) op het genoemde eiland steeds stijgende.

— De werklieden op 's Rijks werf te Chatham zijn dezer dagen met een honderdtal vermeerderd. — Te Shoeburyness zullen de proefnemingen met de Armstrong-kanonnen gedurende deze geheele maand voortgezet worden. De stukken, die thans daar onderzocht worden, hebben eene draagkracht van vijf mijlen, en met dezelve wordt het doel telkens naauwkeurig getroffen.

— De beurs bleef heden, bij weinig handel, op de vorige hoogte. De 3 pc. gecons. 95 5/8, 3/4, tegen October.

BRUSSEL, 8 September.

Nadat de Senaat in de zitting van gisteren de artikelen der wets-voordragt, betreffende den aanleg van openbare werken in de provincien, had goedgekeurd, is het geheele ontwerp in stemming gebragt en aangenomen met 31 stemmen. Vijftien leden hebben zich tegen het ontwerp verklaard en 5 leden zijn buiten stemming gebleven.

Daarna is de aangelegenheid der verkiezingen te Leuven weder in behandeling gekomen, en zal die heden worden voortgezet.

's GRAVENHAGE, 8 September.

Bij kon. besluiten van 4 en 5 Sept. jl. is aan den heer *H. A. Schreuder*, off. van gez. 1ste kl. ter kuste van Guinea, thans met verlof hier te lande, op zijn verzoek, eervol ontslag uit die betrekking verleend; — de kolonel *J. H. König*, met eervol ontslag uit de betrekking van commandant van het koloniaal werfdepôt, ter beschikking van het depart. van Oorlog gesteld; — benoemd tot majoor-commandant van het kol. werf-depôt de kapitein *M. W. Seelig*, van dat corps; — de 1ste luit. kwartiermeester *G. C. Berghauser*, thans voor den tijd van één jaar op non-activiteit, alsnog voor een onbepaalden tijd op de non-activiteit gehandhaafd; — aan den heer *P. P. Cammans*, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als ontvanger der dir. bel. en acc. te Burum, behoudens aanspraak op pensioen.

— Bij beschikking van den min. van Marine van 8

Sept., is de adelborst 2de kl. bij het Kon. Instituut voor de Marine te Willemsoord, *J. L. von Leschen*, benoemd tot adsistent bij den scheepsbouw bij 's Rijks werf te Vlissingen.

'SGRAVENHAGE, 9 September.

Uit Wiesbaden wordt gemeld, dat Z. M. de Koning zich van daar naar Frankfort heeft begeven, ten einde aldaar H. M. de Koningin te ontmoeten, en dat Z. M. den 13den September de terugreis naar Nederland zal aannemen.

— Tot dus verre was, bij koninklijk besluit van Februarij bepaald, dat in den loop van dit jaar 1859 een bedrag van 1400 soldaten ter aanvulling van het nederlandsche leger in O. Indien derwaarts zoude worden gezonden. Thans wordt gemeldt, dat dit aantal, bij koninklijk besluit, met 1600 man is verhoogd, derwijze, dat het aantal der in 1859 derwaarts te zenden man aanvullingstroepen niet minder dan 3000 manschappen zal bedragen.

— De heer *Broët*, secretaris-generaal in Frankrijk voor de aangelegenheden der spoorwegen, is in deze residentie aangekomen.

— Den 6den September hebben de heer *Westerhoff*, *Poortman*, *Olivier*, *v. Voorthuizen* en *Hoynk*, als rapporteurs der Afdeelingen van de Tweede-Kamer, een zeer uitgewerkt voorloopig verslag vastgesteld, wegens het ingediende ontwerp op den accijns van het binnenlandsch gedistilleerd. Daarin komt voor, dat men vrij algemeen heeft verklaard, met genoegen kennis te hebben genomen van de onderwerpelijke voordragt, en van de wijze, op welke zij is toegelicht, ten einde de leden bekend te maken met de verschillende bestaande branderijen en de werkzaamheden in dezelve. De inrigting en algemeene strekking heeft almede bij de groote meerderheid bijval gevonden, als een goed zamenhangend geheel opleverende van al, 't welk tot het onderwerp betrekking heeft, en tot dusverre in een aantal afzonderlijke verordeningen en besluiten is verspreid geweest.

Eenige leden hebben zich echter met dit gunstig oordeel niet kunnen vereenigen, en zouden de voorkeur hebben gegeven aan eene trapsgewijze verbetering van het bestaande. Enkele leden hebben met nogal eenigen nadruk doen opmerken, dat het in een land, als het onze, in 't welk met zooveel ernst tegen het misbruik van sterken drank wordt geijverd, ongeraden zouden zijn om aan de branders nog meerdere vrijheid in de uitoefening van hun bedrijf te verleenen, en het daardoor als 't ware aan te moedigen. Tegen dit laatste is aangevoerd, dat, met belemmering van het bedrijf, het misbruik niet zoude ophouden, vermits men zich wel van elders den verlangden sterken drank zoude weten te verschaffen, en dat het bedoelde bedrijf te gewigtig is, zoo voor de schatkist, als voor den landbouw, de veeteelt en den koophandel, om te gronde te worden gerigt; — dat in elk geval de brander ten allen tijde aan een gestreng toezigt onderworpen blijft.

Verder zijn in het verslag vele bedenkingen op het aanzienlijk getal der bijzondere artikelen der voordragt opgenomen, en is deswegens opheldering en inlichting verlangd.

HAARLEM, 9 September.

PARIJS, 9 September. De *Moniteur* bevat een uitgebreid betoog, ter zake van de redenen, welke den Keizer hebben genoopt om den vrede te sluiten. Daarbij wordt gewezen op de belangrijke toezeggingen van den Keizer van Oostenrijk aan Venetie, doch onder de bepaalde voorwaarde van den terugkeer der uitgeweken Souvereinen in hunne Staten. De Keizer der Franschen heeft die voorwaarde aangenomen en meent, dat men ligtelijk zal begrijpen, dat, indien men de tonkomst van Italie had toevertrouwd aan mannen, die meer hadden gelet op het welzijn van hun vaderland, dan op het welgelukken hunner bijzondere bedoelingen, en die de bepalingen van Villafranca niet hadden belemmerd, Venetie voor Oostenrijk zoo zijn geworden, wat Luxemburg thans voor Nederland is.

De Keizer verklaart, dat de Souvereinen niet door vreemde krijgsmagt in het gezag zullen worden hersteld, maar doet opmerken, dat, indien dit gedeelte van het verdrag van Villafranca niet wordt uitgevoerd, Oostenrijk zich ontslagen zal rekenen van de toezeggingen aan Venetie, en, dat in stede van eene verzoenende staatkunde te huldigen, men haat en wantrouwen zal zien herleven, met al de daaraan verknochte onheilen; dat men veel goeds van een Congres heeft gehoopt, maar dat het twijfelachtig is, of men daarvan betere voorwaarden voor Italie kan verwachten; dat het niet billijk is om van eene groote mogendheid toegeeflijkheid te vergen, zonder belangrijke concessien; dat een oorlog het eenig middel zou wezen, maar dat Italie moet weten, dat indien er eene mogendheid in Europa bestaat die oorlog voert voor een beginsel, deze Frankrijk is, en dat Frankrijk zijne taak heeft volbragt.

— De Keizer van Marocco is dood. *Sidi Mahmoud* is te Mequinez uitgeroepen. Tanger is rustig. In Algerie zijn aan de zijde van de maroccaansche grenzen de noodige maatregelen van voorzorg genomen.

MARSEILLE, 9 September. Uit Rome wordt gemeld, dat de Paus, ten gevolge van een aanval van koorts, zijne audientien had doen afzeggen, maar zich den 6den dezer zooveel beter bevond, dat hij zich eerlang naar de villa Castel Gandolfo zou begeven.

TRIEST, 9 September. Een fransch stoomschip heeft gisteren 499 oostenrijksche krijgsgevangenen uit Algerie aangebragt.

Uit Konstantinopel wordt gemeld, dat de Porte belangrijke versterking van troepen naar Kandia heeft gezonden, alwaar zamenspanningen met vlugtelingen in Griekenland zijn ontdekt. Aanzienlijke inwoners van Kandia hebben een betoog ter hunner regtvaardiging bij de Porte ingezonden.

Op aanvrage van heeren parnassijns der nederl. israëlitische hoofdsynagoge te 's Gravenhage, is door het departement van Oorlog aan de chefs der verschillende legercorpsen de magtiging verstrekt, om aan de Israëlitische militairen een verlof te verleenen, van den 26sten dezer maand tot en met den 25sten October daaraanvolgende, ten einde de feesten, in gemeld tijdvak invallende, ten hunnent te kunnen vieren.

— Den 7den September is de *Great Eastern* de Theems afgevaren; in den beginne voortgestuwd door vier krachtige stoomslepers, die, voor en achter aan dit gevaarte bevestigd, het voorkomen hadden van kinder-speelgoed, en daarna door de kracht zijner eigene werktuigen, zoo van schroef, als van raderen. De bogt van Blackwall, welke door ervaren loodsen als het meest gevaarlijke punt was aangegeven, heeft geen het minste bezwaar opgeleverd, en het schip is behoorlijk in het dusgenaamde Lange-rak voor Gravesend ten anker gekomen. Aldaar zal het de loodsen aan boord nemen, welke het naar de Nore moeten brengen. De belangstelling was algemeen en het herhaalde vreugde-gejuich, naar mate het schip zijnen weg vervorderde, niet gering.

— De fransche ballingen de heer *Edgar Quinet* en de kollonel *Charras* hebben mede geweigerd om gebruik te maken van de door Keizer *Napoleon* afgekondigde amnestie. De kollonel *Charras* heeft te Zurich eene verklaring bekend gemaakt „aan *Lodewijk Bonaparte*" dus luidende:

„Gij vaardigt eene amnestie uit en gij wilt wel vergiffenis schenken aan die duizenden burgers, welke door u reeds voor lang zijn geworpen op vreemden bodem en met loodzware hand zijn vastgehouden onder het moordende klimaat van Africa of te midden der verpeste moerassen van Cayenne.

„Die burgers hebben tegen u de constitutie verdedigd, welke is voortgesproten uit de vrije en algemeene volksstemming; eene constitutie, aan welke gij een plegtigen eed van trouw hebt gezworen en welke gij hebt verscheurd.

„En het is daarom, dat gij vroeger die burgers hebt getroffen.

„Nu gaat gij hun vergiffenis verleenen. De misdadiger vergeeft aan zijne slagtoffers; en deze laatste trek ontbrak er nog aan om u geheel gelijk te maken aan de *Cesars* van het ontaarde Rome.

„Maar ik wil niet voor de publieke opinie, voor de geschiedenis, de hand leenen tot deze trouwelooze rolsverwisseling. Het voegt niet aan den man, die de wet heeft verkracht om gratie te verleenen aan dengenen, die de wet heeft verdedigd.

„Uwe amnestie is een smaad voor ieder, die daarin betrokken wordt. Hare uitvaardiging strekt slechts als lokaas om eerlijke lieden in den valstrik te lokken; de handeling is verraad, als elk door u gesproken woord, als elke uwer eeden. Zij kan niets gemeens hebben met mij.

„Maar ik, de vertegenwoordiger des volks, wien gij geweld hebt aangedaan, — ik, de officier, dien gij hebt beroofd, — ik, dien gij tot in het land der ballingschap hebt vervolgd, — ik verklaar plegtig, dat ik u geene vergiffenis schenk.

„Ik vergeef u den dood niet van 15000 Franschen, die in December zijn vermoord, verslonden door uwe gevangenissen en tuchthuizen, door de ellende en de jammeren van de ballingschap.

„Ik vergeef u den aanslag niet, welke door u is gepleegd op de door u bezworen constitutie, op de Republiek, die voor u het vaderland heeft opengesteld.

„Eindelijk ik vergeef u niet, dat gij het algemeene stemregt hebt onteerd door bedrog en door het bedreigen der natie, waardoor gij mijn land stelselmatig in kluisters hebt geslagen en gedemoraliseerd.

„Voorzeker is het leven voor mij vervuld met bitterheid, verwijderd als ik ben van mijne nabestaanden, van mijn vaderland; maar in slavernij zou mijne ellende nog grooter zijn.

„Den dag, op welken de vrijheid, het regt, de regtvaardigheid en de doorluchtige bannelingen in Frankrijk zullen terugkeeren om u de meest verdiende aller tuchtigingen toete-dienen, dien dag zal ook ik terugkeeren. Het mag lang duren, eer die dag aanbreekt, maar hij zal aanbreken, en ik kan wachten."

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

9 *September* 1859. 4½ *ure.*

	van	*tot*	*gebl.*		*van*	*tot*	*gebl.*
NEDERLAND.				OOSTENRIJK.			
Thesaurie 5 p	107⅛	—	—	Obl. *Goll.* 5 p	—	—	—
Ned. Bank 4 "	—	—	—	" " 4 "	—	—	—
W. Schuld 2½ "	64⅞	65	64 15/16	" Met. 5 "	57	⅜	57 3/16
" . 3 "	78	⅛	—	" r.Amst. 5 "	74⅞	75⅜	75⅜
" . 4 "	98⅝	¾	98¾	" Nat. 5 "	61	⅜	61¼
Amort. Sd. 3 "	95⅛	—	—	" 54. 2½ "	30⅛	⅜	30⅜
Handl. Ms. 4½ "	127	½	127	Wener Bank *f*	865	—	—
O. I. Leen. 4 "	97¾	⅞	—	" . . . "	—	—	—
Holl. Spw. . .	—	—	—	" 4 p	270	—	—
Leening 4½ p	100	—	—	NAPELS.			
Rijn Spw. 4½ "	—	—	—	Cert. L. B 5 "	—	—	—
M. Weldd. 4 "	—	—	—	" *Rots.* 5 "	—	—	—
BELGIE.				DENEMARKEN.			
Cert. W.S. 2½ p	—	—	—	Obl. Lond. 5 p	99¾	—	—
" *Rots.* 2½ "	52⅛	—	—	" 3 "	—	—	—
FRANKRIJK.				BRAZILIE.			
Certif..... 3 p	—	—	—	Geldl. 24. 5 p	99	—	—
SPANJE.				39. 5 "	—	—	—
Oblig..... 1¾ p	34	⅛	34⅛	43. 5 "	—	—	—
" ....3 "	45¼	—	—	52. 4½ "	—	—	—
" Bin. 3 "	43	7/16	43⅜	SARDINIE.			
Am.-Schuld..	11 1/16	⅜	11⅜	........5 p	—	—	—
Bew. Coup...	4¾	13/16	—	PERU.			
PORTUGAL.				Geldl. 54. 4½ p	—	—	—
Oblig.....3 p	44 13/16	⅞	44 13/16	" Parijs..	—	—	.
" 1856. 3 "	43 7/16	½	—	ECUADOR.			
" Uitgest.	30¾	—	—	Obl. 1855. 1 p	—	—	—
RUSLAND.				VENEZUELA.			
Hope & C°. 5 p	105	¼	—	Obl. 6 th. 3 p	26⅜	½	..
" 5 "	102½	⅝		" Uitg. 1 "	14⅛	—	—
Certif. Obl. 5 "	—	—	—	GRENADA.			
" " 4 "	85	—	—	Oblig.....3½ p	15¾	⅞	—
" *Stglts* 4 "	84⅝	⅞	—	" Uitg. ..	—	—	—
" N. 4 "	—	—	—	MEXICO.			
" 54. 5 "	94¾	—	—	Oblig.....3 p	19⅞	20 1/16	—
" 55. 5 "	101	⅛	101⅛	N.-AMERICA.			
" Hamb. 5 "	—	—	—	Philad. *Hope f*	96¼	—	—
" Lond. 5 "	—	—	—	" Lt. B.	—	—	—
" " 4½ "		—	—	" *Rots.* 6 "	—	—	—
Insch. . 6 "	—	—	—	Am. Bankact.	—	—	—
Cert. . 6 "	65	—	—	Ill. Spw. Aand.	—	—	—
POLEN.				" Obl. C.B. 7 "	81¾	—	—
Aand. 1835. *f*	156½	—	—	Louisiana 5 p	—	—	—
Oblig.....4 p	80	—	—	GRIEKENLAND.			
PRUISSEN.				Obl. 1825. 5 p	—	—	—
Oblig..... 5 p	101	¼	101¼				
Aand. 54. 3½ "	—	—	—				

Russische spoorw. volgefourn. 224¾ à 225. Beijersche spoorw. aandeelen 46½. Brazilie 1858 92. Portugal 1859 43 5/16 à ⅜. De 3 pc. Nieuwe Russen 65⅛. Galveston 56 à 57. — Beleening 3. Prolongatie 2½. Disconto 3.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der *Effecten-Societeit:*

IJ. DE KOCK, *President.* J. A. JOLLES, 2e. *Secretaris.*

Binnenl. en spaansche fondsen tot verhoogde prijzen te plaatsen; russ. en voornamelijk oostenrijksche tot veel lagere prijzen te bekomen; laat beurs vraag naar mexicaansche.

WEENEN, 9 September. De 5 pc. metall. 75.

LONDEN, 9 September. De 3 pc. gecons. resc. 95½.

PARIJS, 9 September. De 3 pc. 68 fr. 60. Spanje 3 pc. 44⅜.

WISSELCOURS.

Amsterdam, den 7den September 1859.

Petersburg 3/m. *f* 169. *Porto* 3/m. *f* 40¼. *Lisbon* 3/m. *f* 40⅜. *Hamburg* 2/m. *f* 35⅛; idem zigt *f* 35¼. *Londen* 2/m. *f* 11,65; dem zigt *f* 11,70; alles geld. Disconto 3 pc.

MARKTBERIGTEN.

AMSTERDAM, 9 September. *Tarwe* en *Rogge* als voren; 132 ℔ o. w. b. Pools. *f* 320; 128 ℔ dito *f* 308; 132 ℔ b. Pools. *f* 305; 135 ℔ n. dito *f* 291. — *Rogge* 117 ℔ j. Archangel *f* 160. — *Garst* iets hooger; 103 ℔ j. Holst. *f* 150, *f* 152. — *Boekweit* onveranderd; 118 ℔ Holst. *f* 166. — *Koolzaad* prijsh.; op 9 vat. p° April *f* 363, Sept. *f* 333, Oct. *f* 339. — *Lijnzaad* in een doen; 110/111 ℔ Patna *f* 320.

AMSTERDAM, 9 September. *Raapolie* in een doen; ord. cond. *f* 35; vliegend *f* 33¾; op levering wel zoo vast; p° Oct. *f* 33½ à 33¾; p° Nov. *f* 34 p° Dec. *f* 34¼; p° Mei 1860 *f* 35¼. *Lijnolie* ord. cond. *f* 34¼; vliegend *f* 33; p° Oct. en Nov. *f* 33 Dec. *f* 32½. *Hennepolie* ord. cond. *f* 37½.

DORDRECHT, 8 September. *Tarwe*, jar. Zeeuws. en Inl. *f* *f* 9; n. dito *f* 6 à *f* 8,20; zomer dito *f* 7 à *f* 7,50. *Rogge*, Zeeuws. en Inl. *f* 5,60 à *f* 6; n. dito *f* 5,60 à *f* 6,40. *Garst* Zeeuws. en Vlaams. winter *f* 5,20 à *f* 5,60; dito zomer *f* 4, *f* 5,20. *Spelt* *f* 2,60 à *f* 3,10. *Haver*, Inl. voeder n. *f* 2, *f* 2,80; dikke dito *f* 3 à *f* 3,50. *Boekweit*, Kl. Brab. n. *f* 17 *f* 175. *Paardenboonen* n. *f* 6,20 à *f* 6,60; duiven dito *f* 6,50 à *f* bruine dito n. *f* 9,50 à *f* 10. *Blaauwe erwten* n. *f* 8 à *f* 8,50; witte *f* 7,50 à *f* 8. *Koolzaad*, afwijkend *f* 9 à *f* 11. *Kanarie-zaad* *f* 10 à *f* 11,50.

Bij redelijken aanvoer van jar. en nieuwe Zeeuws., Vlaams. Overm. *tarwe*, is dezelve tot nagenoeg vorige prijzen opgeruimd zomer dito is tot bovenstaande prijzen naar gelang van kwali genomen. Jar. *rogge* in een doen; nieuwe dito door gebrek zuivere soorten tot de zaaijerij geschikt, 10 cts. lager afgegev *Gerst* wel zoo aangenaam; winter ten volle prijsh.; zomer dito cts. hooger te notëeren. *Spelt* en voer-*haver* zonder veranderi dikke dito 50 cts. lager moeijelijk te plaatsen. Nieuwe Noord-Br *boekweit* niet aangeboden, doch zoude *f* 170 à *f* 175 waardig zi *Paardenboonen* 10 cts. lager afgegeven; bruine dito tot vorige p zen aan consumptie verhandeld. *Blaauwe erwten* slap en 10 à cts. lager moeijelijk te verkoopen; witte dito met beperkte vraa de verkochte zijn naar deugd van *f* 7,50 tot *f* 8 gedaan. P *koolzaad* meer begeerd; Zeeuwsch en Overm. zakgoed (puik vo dorsch) is à £ 54 en dito goed gestort £ 54 à £ 54½ gedaan; p dito zoude £ 55 hebben opgebragt; Flakk. en mindere soorten £ 45 tot £ 52 waardig; op termijn is niets omgegaan; er we gelaten, te leveren Oct. £ 57, Nov. £ 57½, Dec. £ 58 en Ap a. s. £ 61. *Lijnzaad* met eenigen handel; er is verkocht 113 Odessa à *f* 310 en 108, 109 p. Koningsb. à *f* 280. *Kanariez* *f* 1 lager aangeboden.

SCHAGEN, 8 September. 300 schapen magere *f* 9 à *f* 13; 2 dito vette *f* 16 à *f* 24; 129 lammeren *f* 8 à *f* 15; 23 varkens m gere *f* 7 à *f* 14; 30 biggen *f* 4 à *f* 6; boter 96½ à 99½ c. p ned. p.; kaas 25 à 30 c. per id.; kip-eijeren *f* 2,40 à *f* 2,50 p 100 stuks, weinig aangevoerd.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 9 September. Den 8sten dezer in **Texel** BINNENGEKOMEN: *de Zwaan*, van Hemert, Batavia; de stoomb. *Lion* Londen; *Alert*, Hull; *Bravo*, Bohnenstengel en *Susanna*, Schmelter, beide van Archangel; *Susanna*, Heeres, Riga; *Camilla*, Christensen, Jacobstad; *Concordia*, Hendriksen, *Soeblomsten*, Petersen *Elisabeth Catharina*, Hegaard, *Christiane Parr*, Johnson en *Chelone*, Uhlenberg, alle 5 van Fredrikstad.

UITGEZEILD: *Estafette*, Rietveld, Kaap de Goede Hoop; de stoomb. *Diana*, Londen; Brazil. oorlogs korvet *Bahiana*, komm d'Hondain, Hamburg. Wind w. z. w. - w.

Den 8sten dezer in **Helvoet** BINNENGEKOMEN: de stoombo *Levant*, Havre; *Peter Symons*, Legg, Bristol; *Remedy*, Filcock, Liverpool; *Ann & Elisabeth*, Toms, Alloa; *Earl Grey*, Green, Boness; *Hannah*, Simpson, *Perceverance*, Tosh en *Dove*, Jeffels alle 3 van Newcastle; de stoomb. *Ann*, Middlesbro; *Eagle*, Garwood, Ipswich; *Adèle*, Tobbens en *Arjen Brouwer*, de Boer, beide van Archangel; *Jantina Lobina*, de Jong, Reval; *Barbara*, Olthans en *Remke*, Scherpbier, beide van Riga.

UITGEZEILD: *Maria*, Menses, Stettin. Wind w. z. w.

Den 8sten dezer in **Brouwershaven** BINNENGEKOMEN: *H. Vincentius van Paulo*, de Groot, Rotterdam naar Batavia.

Den 4den Aug. van Maroïm uitgezeild: *Dona Johanna*, Borst, Falmouth.

Den 2den dezer te Triest binnengekomen; *Adriana Sophia*, Bakker, Cardiff; en uitgezeild: *Goede Bedoeling*, Schaap, Cefalonia.

Den 5den dezer te Dublin binnengek.: *de Vrede*, van Rijn, Smirna.

Den 6den dezer te Falmouth binnengekomen: *Hebe*, Falkenberg, Sourabaija naar Amsterdam; en uitgezeild: 5 dito *Pomona*, Lootsman, Amsterdam naar Cuba.

Den 5den dezer van Harwich uitgezeild: *Friesland*, Mispelblom Beijer, Amsterdam naar Batavia, na volbragte reparatie, en niet 30 Aug. zoo als vroeger abusivelijk is gemeld.

239ste STAATS-LOTERIJ.

Trekking der vijfde Klasse.

8ste Lijst. N°. 5527, een prijs van *f* 5000. N°. 3346, 3922 en 16760, ieder een prijs van *f* 1000.

*** MAATSCHAPPIJ TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN.

PROGRAMMA.

Aan de belanghebbenden wordt bij deze kennis gegeven:

I. Dat op de uitgeschreven Prijsvragen zijn ingekomen drie Antwoorden, geteekend met de kenspreuken:
   a. *Dwingt ze om in te komen*, Antwoord op de Prijsvraag: Het SCHOOLVERZUIM, enz.
   b. *De Hemel is des Heeren*, enz., Antwoord op de Prijsvraag: LANDVERHUIZING, enz.
   c. *Tandem fit surculus arbor*, Antwoord op de Vraag: WATERBOUWKUNDE, enz.

   In de jongst gehouden Algemeene Vergadering is, overeenkomstig advijs van Beoordeelaars, aan geen dezer Antwoorden de Eereprijs toegekend. — Art. 101 van de Wet der Maatschappij regelt de voorwaarden, waarop de Schrijvers ze terug kunnen bekomen.

II. Dat de Maatschappij naar aanleiding van het besluit harer Algemeene Vergadering, d.d. 10 Augustus 1858, de inzending verwacht van oorspronkelijke Leer- of Leesboeken, inzonderheid bestemd voor de Lagere School, en in 1859 gedrukt; ten einde de voortreffelijkste door premiën van *f* 25 tot *f* 100 te onderscheiden, en, voor zooveel het doel der Maatschappij dit vereischt, tot de verspreiding daarvan mede te werken.

   In 't algemeen verlangt de Maatschappij Leer- en Leesboeken, de leervakken behandelende van het gewoon en het meer uitgebreid Lager Onderwijs, aangewezen in Art. 1 van de Wet van 13 Augustus 1857.

   In 't bijzonder wordt de aandacht gevestigd op de gewenschte hulpmiddelen voor het onderrigt in de leervakken, bedoeld onder lett. *c, d, f, h* en *m*.

III. Dat, om de bewerking en verspreiding van *Volksschriften*, opgesteld in den geest der Maatschappij, te bevorderen, de jongst gehouden Algemeene Vergadering besloten heeft, een algemeene uitnoodiging te rigten, zoovals geschied bij deze:

1°. Tot alle . . . . . . en Letterkundigen, om zoodanige werken vóór de uitgave bij het Hoofdbestuur ter beoordeeling in te zenden, ten einde, indien dit wenschelijk geacht wordt, met hen in overleg te treden over den afstand van hun werk onder billijke voorwaarden.

2°. Tot alle Uitgevers van Volksschriften, om deze vóór den druk of de uitgave bij het Hoofdbestuur ter beoordeeling in te zenden, ten einde, indien dit wenschelijk wordt geacht, met hen eene overeenkomst te treffen over den prijs, waartegen het werk in den handel zal worden gebragt, bijaldien de Maatschappij den Uitgever het debiet van een zeker getal Exemplaren waarborgt

De belanghebbenden gelieven de bedoelde Boekwerken, Handschriften of Voorstellen aan het Hoofdbestuur te doen toekomen, onder het adres van den ondergeteekende, (Amsterdam, Kloveniersburgwal, C. 294). Op last der Maatschappij:

Amsterdam, De Algemeene Secretaris,
September 1859. P. M. G. VAN HEES.

---

genen welken nog iets te vorderen hebben van de Commie van bovenvermelde Tentoonstelling, daarvan betag zullen ontvangen Donderdag 15 Sept. ten 1 ure ten ntore voornoemd, wordende elk en een iegelijk in zijn gen belang dringend verzocht op den juisten tijd en ats te willen letten.

AMSTERDAM, DE ZAAN, ALKMAAR, NIEUWEDIEP.

DAGELIJKSCHE DIENST

MET DE SNELVARENDE STOOM-RADERJAGTEN *MERCURIUS* en *ZAANSTROOM N°.* 1 en 2.

Vermits de STOOMBOOT *ZAANSTROOM* N°. 1, **de dienst zal hervatten** op *Zondag* 11 *dezer*, na aankomst van de Stoomboot *Mercurius*, die 's morgens ten 7½ ure van *Amsterdam* afvaart, zal de bovengenoemde dienst van dien dag af weder geregeld zijn, als vroeger:

Van Amsterdam	's voormiddags	7½	ure en	's namiddags	5	ure.
„ Zaandam	„	8½	„ „	„	6	„
„ Alkmaar	„	11	„ „	's avonds	8½	„
Aank. te Nieuwediep	's namiddags	2½	„ „	's nachts	12	„
Van het Nieuwediep	's nachts	12	en	's voormiddags	11¾	ure.
„ Alkmaar	's morgens	5¾	„	's namiddags	3¼	„
„ Zaandam	„	8½	„	„	6	„
Aankomst te Amsterdam	„	9½	„	„	7	„

Vijftigjarige Echtvereening van:
GERRIT BUNSCHOTEN
en
HARMANNA TEN BLOEMENDAL.
DEVENTER, 10 September 1859.

25jarige Echtvereeniging van:
J. A. VAN PESCH
en
C. BERGH.
Hunne dankbare Kinderen.
HAZERSWOUDE, 10 September 1859.

*** Ondertrouwd:
ROTTERDAM, 8 September 1859. K. G. F. W. HAM, Ber. Pred^t. te *Berkenwoude* c. a., en W. LAGERWEY.
Algemeene kennisgeving.

*** Ondertrouwd:
WORMERVEER, 9 September 1859. JAN AVIS Jz., van *Krommenie*, en A. HARTOG.

*** Getrouwd:
J. J. I. SPRENGER,
Weduwnaar van Vrouwe *C. C. Lantsheer*, en
Jonkvrouw C. J. SCHORER.
MIDDELBURG, den 7^den September 1859.

*** Getrouwd:
LOENEN A/D VECHT, 8 September 1859. H. SCHOKKER, Luit. ter Zee 1^e Klasse, en A. G. VAN VEEN.

*** Getrouwd:
AMSTERDAM, 8 September 1859. FRANÇOIS HASSELAAR en ALIJDA GEERTRUIDA ROOS.
Eenige kennisgeving.

*** Op den 29sten Augustus 1859, overleed te HELLEVOETSLUIS, in den ouderdom van ruim negenentwintig jaren, de Heer T. PAN, Luitenant ter Zee der eerste klasse en Inspecteur over het Loodswezen in het vijfde District.
Eenigste kennisgeving; wegens buitenlandsche Betrekkingen, niet vroeger geplaatst.

*** Op den 4^den September 1859, overleed te HULST, de Heer PIETER WILLEM JOLIJ, in den ouderdom van 77 jaren. Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed mijne hartelijk geliefde Echtgenoote CATHARINA HENRIETTA KRAMER, in den ouderdom van 35 jaren en drie maanden, na eene langdurige slepende ziekte, mij nalatende vijf Kinderen, te jong om het geleden verlies te beseffen. J. W. VOS.
WEESP, 4 September 1859.
Algemeene kennisgeving.

*** Heden overleed, tot mijne diepe droefheid, in den ouderdom van ruim 65 jaren, mijne hartelijk geliefde Echtgenoote, de Hoog Wel-Geboren Vrouwe LOUISE CHARLOTTE RUTGERS VAN ROZENBURG, geboren CHANGUION. L. H. RUTGERS VAN ROZENBURG.
AMSTERDAM, 4 September 1859.

*** Ons lief Kind VIRGENIE, bijna drie jaren oud, ontviel ons heden. J. R. KLEYN.
'sBOSCH, 3 September 1859. C. KLEYN, geb. LE CONGE.
Eenige kennisgeving.

*** VENHUIZEN, 6 September 1859. Heden overleed in den ouderdom van bijna 90 jaren, onze waarde Vader den Heer PIETER TULP. W. TULP.
Eenige kennisgeving. H. TULP.

*** Heden overleed tot onze bittere droefheid, onze geliefde Moeder en Behuwd-Moeder ADRIANA CATHARINA PAULINA VAN FENEMA, geb. VERSFELT.
ROSMALEN, den 7^den September 1859. G. BOWIER. A. C. P. BOWIER, VAN FENEMA.

*** Na een smartvol lijden van 9 jaren, overleed heden, tot onze diepe droefheid, onze geliefde jongste Dochter HENDRIKA GERARDINA, in den jeugdigen leeftijd van ongeveer 25 jaren. F. DE LOOY Az.
LAGE ZWALUWE, 7 September 1859. J. E. DE LOOY, VAN ESSEVELD.
Eenige kennisgeving.

*** Heden trof mij de gevoeligste slag mijns levens, door het overlijden van mijn dierbaren Echtgenoot JAN PRIJS, in den ouderdom van ruim 63 jaren, na eene Echtvereeniging van bijna drie en twintig jaren. Een allerbitterst doch geduldig lijden, maakte een einde aan zijn voor mij zoo dierbaar leven.
PURMERENDE, 5 September 1859. ANNA BRAND, Wed. *J. Prijs.*

*** Heden overleed mijn geliefde eenige Broeder PIETER CHRISTIAAN VAN APPELTERE, ruim 24 jaren oud. Eene langdurige ziekte maakte een einde aan zijn jeugdig leven. *Ook namens mijne Zusters,*
GORINCHEM, 7 September 1859. Mr. S. C. VAN APPELTERE.
Eenige en algemeene kennisgeving.

*** Heden ontsliep, na een langdurig lijden, mijne geliefde Schoon-Dochter JEANNE ANTOINETTE ELISABETH PASTEUR, Weduwe van den Heer *D. Versteegh*, na nalatende één eenig Meisje, te jong om het verlies harer Moeder te beseffen. Wed. JOH. VERSTEEGH, geb. FAASSEN DE HEER.
DOESBORGH, den 7^den September 1859.

*** Heden overleed, na eene kortstondige ziekte, in den ouderdom van 40 jaren, mijne geliefde Echtgenoote JANSJE BIERENBROODSPOT, mij nalatende één Kind, te jong om zijn verlies te beseffen.
HOORN, 8 September 1859. P. DE JONGH Jz.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed mijne geliefde Vrouw GUURTJE KEYZER, in den ouderdom van zes en zestig jaren en acht maanden. P. VAN DE WATER.
WORMERVEER, 8 September 1859.
Algemeene kennisgeving.

*** De ondergeteekende betuigt, met hare Kinderen en Behuwd-Kinderen, aan Bloedverwanten, Vrienden en Bekenden, haren hartelijken dank, voor de vele bewijzen van belangstellende deelneming, betoond bij het overlijden van haren onvergetelijken Echtgenoot.
Wed. TH. B. TEMPLEMAN VAN DER HOEVEN.
UTRECHT, 8 September 1859.

*** Voor de talrijke bewijzen van deelneming bij ons smartelijk verlies ontvangen, betuigen wij onzen opregten dank. J. SANDER, *uit aller naam.*
HAARLEM, 9 September 1859.

*** Uit een vonnis door de Arrondissements Regtbank te Amsterdam, (Eerste Kamer) bij verstek gewezen en ter openbare teregtzitting van den drieëntwintigsten Mei 1859 uitgesproken, zijnde geregistreerd en beteekend, blijkt, dat daarbij is verklaard door Echtscheiding te zijn ontbonden, het tusschen JAN BLOK, Gruttersknecht, wonende te Amsterdam en ELISABETH DEN OUDEN, regtens gedomicilieerd ten huize van eerstgenoemden, doch haar verblijf houdende te Aalsmeer, op den 4^den October 1853 te Aalsmeer gesloten Huwelijk met al de wettelijke gevolgen van dien.

Voor uittreksel deugdelijk verklaard door mij ondergeteekende, Procureur bij de gemelde Regtbank en als zoodanig ten deze voor de genoemde ELISABETH DEN OUDEN, op den door haar gedanen eisch, tot Echtscheiding geoccupeerd hebbende.
Was get. J. H. VAN EYS.

*** De ondergeteekende, bij Vonnis van de Arrondissements-Regtbank te Leyden, van den 8sten Augustus 1859, benoemd zijnde tot Curator in de onbeheerde Nalatenschap van JAN BOUTER, gewoond hebbende en den 23sten Mei 1859, te Alphen overleden, roept bij deze, ingevolge Artikel 1174 van het Burgerlijk Wetboek op, diegenen, welke zich als Erfgenamen dier Nalatenschap zouden kunnen gedragen, terwijl hij al degenen die aan dezelve Nalatenschap iets verschuldigd zijn, daarvan te vorderen of eenige Gelden, Goederen of Papieren onder zich berustende hebben, tot dezelve behoorende, uitnoodigt, daarvan aangifte, afgifte en betaling te doen, vóór of op den 15^den October 1859, ten zijnen huize te Alphen.
De Curator voornoemd,
A. VAN BEIJEREN.

*** Al degenen, die iets verschuldigd zijn aan, of te vorderen hebben van den Boedel van wijlen ADRIANUS HOEKMEIJER, in leven Mr. Timmerman te Alkmaar en aldaar onlangs overleden, worden verzocht daarvan betaling, of schriftelijke opgave te doen, voor den 20sten September 1859, ten Kantore van den Notaris DE MORAAZ, te Alkmaar, aan de Breestraat.

LET WEL!

Er bestaat belang bij, kennis te dragen van de Testamentaire beschikking van PIETER TYMENSZ. HOUTER, gewoond hebbende te Benningbroek Arrond. Hoorn, en, vermoedelijk, aldaar overleden, welk Testament, mede vermoedelijk, is gepasseerd binnen gezegd Arrondissement.

Aan hem die aan den ondergeteekende de eerste opgave doet van den Ambtenaar onder wiens bewaring dit Testament zich bevindt, zal eene belooning van *f* 50.— worden uitbetaald. C. MULLER Cz.
Barsingerhorn, 8 *September* 1859.

*** A. 'T HOEN, Onderwijzer te Overschie, vraagt een' **HULP-ONDERWIJZER**, die gewoon is in eene talrijke School werkzaam te zijn. Men vervoege zich in *persoon* of met *vrachtvrije* Brieven, aan bovengenoemd Onderwijzer.

*** Met 1° Nov. wordt in een talrijk Gezin, ten Platten Lande, verlangd: Eene **GOUVERNANTE**, H.G., die, nevens 't Elementair onderwijs, in 't Fransch, Duitsch en Engelsch, bij voorkeur ook in de Piano, onderrigt kan geven; alsmede in 't Wollen- en Linnen-Naaijen. Brieven *franco*, met opgave van Salaris, onder Letter A, bij de Boekh. IS. AN. NIJHOFF EN ZOON, te Arnhem.

*** Wordt tegen 1° November aanstaande gevraagd, bij zeer kleine Kinderen: Eene bekwame **KINDERMEID**, van de P. G., niet onder de 25 jaren oud, en tevens kunnende Linnen- en Wollen-Naaijen. Adres *franco* Brieven, onder de Letters B. P., bij den Boekhandelaar J. H. DAMEN, te Zalt-Bommel.

*** Aan de openbare Armschool te Gouda, in welke Gemeente van Rijkswege aan een der openbare Scholen normaal lessen zijn verbonden, wordt ten spoedigste gevraagd een HULP-ONDERWIJZER, aan welke betrekking eene Jaarwedde van *f* 300 verbonden is, doch die met *f* 100 wordt verhoogd, wanneer de benoemde in het bezit is eener acte van bekwaamheid als Hoofd-Onderwijzer.

Zij, welke voor die betrekking verlangen in aanmerking te komen, worden uitgenoodigd zich met *vrachtvrije* Brieven, onder overlegging der vereischte bescheiden, aanstemelden bij den Burgemeester dier Gemeente.

*** Aan een niet talrijk Instituut in N.-Brabant, waar gelegenheid is, zich in Talen te bekwamen, verlangt men, zoo spoedig mogelijk: Een' **SECONDANT**, P. G., die de beginselen der Wiskunde en Fransche Taal kan helpen onderwijzen. Salaris *f* 400 's jaars boven de volledige verpleging. Adres Letter K., Postkantoor Tilburg.

*** **SECONDANTS,**
E. H. JANSSEN, Kostschoolhouder te Breda, vraagt ten spoedigste een SECONDANT, geëxamineerd voor de Engelsche en Duitsche Talen, tegen een Salaris van *f* 400, met de verpleging. Brieven *franco*, met overlegging van certificaat van goed gedrag.

*** Men vraagt te 's Gravenhage, een **SECONDANT**, tegen eene bezoldiging van *f* 400,— 's jaars, benevens het internaat. *Franco* Brieven, onder Letter V., aan de ERVEN THIERRY EN MENSING, Boekhandelaren aldaar.

*** J. VAN DER GENUGTEN, Apotheker, Prinsengracht te Amsterdam, vraagt tegen p°. November of eerder, een' **BEDIENDE**, van de P. G. Brieven *franco*.

*** In een *Boek-* en *Papierwinkel*, benevens *Binderij* en *Liniëerfabriek*, in eene kleine Overijsselsche Stad, wordt een fatsoenlijk **JONGELING**, niet boven de 15 jaren, als *Leerling* gevraagd. Adres *franco* Lett. F., bij den Boekh. J. DAMMAN, te Goor.

MANUFACTURIERS.

Een **JONGELING**, van de P. G., 17 jaren oud, zedelijk gedrag en voldoende bewijzen van eerlijkheid kunnende overleggen, zag zich gaarne tegen 1° Oct. a. s. geplaatst, als jongste Bediende in bovenvermeld vak. De hierop reflecterenden, gelieven zich *franco*, Letters A. H., te adresseren aan den Boekhandelaar R. F. VAN ARUM, te Haarlem.

FABRIEK.

Men verlangt voor een **JONG MENSCH**, van fatsoenlijke Familie en P. G., plaatsing ter opleiding in eene niet te groote Fabriek, om na verloop van tijd Deelgenoot in dezelve te worden, of dezelve tegen een matig kapitaal overtenemen, liefst in of bij een Dorp in de Provincie Zuid- of Noord-Holland. Adres *franco*, onder de Letters B. M., bij den Notaris S. LAGERWEY, te Woerden.

*** Tegen 1 November e. k. wordt gevraagd: Een **HUISKNECHT**, die tevens met een Paard kan omgaan. Adres, met *franco* Brieven, Letter D., bij den Boekhandelaar A. M. VAN DIJK, te Delft.

*** Voor eene Jonge Jufvrouw, 19 jaren oud, die twee jaren in België op Kostschool is geweest, en in staat is, in de laagste klasse het onderwijs der Fransche Taal op zich te nemen; die ook verder behulpzaam zou kunnen zijn, als Elève-Secondante, zoekt men de gelegenheid tot plaatsing op een goed **INSTITUUT**, om daar voor het examen van Hulp-Onderwijzeres te worden opgeleid. — Adres *franco* Brieven onder Letter A., bij den Boekhandelaar C. TEN HOET, te Nijmegen.

*** In het Nieuwe Weeshuis te Arnhem, wordt gevraagd voor de Betrekking die open komt, eene **NAAIJUFVROUW**, van de Herv. Godsdienst, zij die hierom willen Solliciteren, worden verzocht *franco* opgaven te doen aan den Rentmeester van het Gesticht.

*** Eene **JUFVROUW**, van fatsoenlijke Familie, P. G., middelbaren leeftijd, gezond gestel en bekend met de Fransche Taal, zag zich gaarne ter *Besturing eener Huishouding*, of tot *Gezelschap van een bejaard Heer of Dame*, geplaatst. De laatste 14 jaren, bij twee Familien, als zoodanig in betrekking geweest zijnde, kan men de meest voldoende inlichtingen bekomen. Men zal meer letten op eene minzame behandeling dan op hoog Salaris. Adres *franco* onder Letter B., bij den Boekhandelaar W. EEKHOFF, te Leeuwarden.

*** Wordt gevraagd, tegen primo November 1859: Eene TWEEDE MEID, die goed Strijken en met de Wasch omgaan kan en geschikt is de zorg van kleine Kinderen op zich te nemen, bij eene Familie, zomer en winter in de Provincie Utrecht woonachtig. Brieven *franco*, adres Letter C., Hulpkantoor Amerongen.

*** Men verlangt op een Dorp in N.-Holland, in een vrij druk Gezin, eene niet te jonge **KEUKENMEID**, van goede bekwaamheid en in staat bewijzen van eerlijk volbragte dienst te kunnen overleggen. Het Loon bij aanvang op *f* 50 bepaald, kan tot *f* 70 opklimmen, boven en behalve de helft in een vrij goed verval. Bij den Boekhandelaar P. N. SOMBEEK Cz., te Zaandam, zijn inlichtingen te bekomen.

*** *Het Gemeente-Bestuur van* HARDINXVELD, brengt bij deze ter kennisse van de belanghebbenden, dat in die Gemeente **vacant** zijn, de betrekkingen van:

1°. Een GENEES-, HEEL- en VERLOSKUNDIGE, voor de armenpraktijk, op eene jaarwedde van *f* 150;

2°. Eene VROEDVROUW, op eene jaarwedde van *f* 100; wordende de belanghebbenden verzocht zich, met overlegging der benoodigde bewijsstukken, *franco* te adresseren, aan den Burgemeester der genoemde Gemeenten.

Hardinxveld, 19 *Augustus* 1859.
De Burgemeester,
P. M. BROUWER.
De Secretaris,
T. SWETS Fz.

*** *Une* **DEMOISELLE** *de la R. P., qui plus de 25 ans a été institutrice, aimerait se charger de 4 à 5 jeunes demoiselles de 12 à 13 ans, aux quelles elle donnerait une éducation très soignée, basée sur les principes de l'Evangile. Pour de plus amples informations on est prié de s'adres-*

ser franco, sous les initiales D. D., chez le libraire H. B. BREYER à Arnhem.

*** *Le pensionnat protestant du Château du Prince* Max Ribeauvillé, *Haut, Rhin jouissant depuis 20 ans de la confiance d'une grand partie de la France, de l'Allemagne et de l'Angleterre, est actuellement dirigé par les Dames MEINHOLD. Prix de la pension 750 frs. Les cours d'hiver commencent le 1e Octobre et les cours d'été à Paques; la rentrée a lieu quelques jours auparavant. S'adresser à Mr. LEVIÉ, Docteur en médecine à Rotterdam, à Mr. MICHEL, Pasteur à Ribeauvillé ou aux directrices.*

*** *Le soussigné a l'avantage d'annoncer qu'il vient d'inventer une nouvelle* peau chevelue *pour toupets, perruques et bandeaux, plus solide et plus naturel que tout ce qui c'est fait jusqu'à ce jour. Il invite les personnes, qui en font usage, à venir juger par elles-même du perfectionnement de ces produits.*

Amsterdam, Kalverstraat D. 17, J. B. F. DONCKERWOLCKE, Coiffeur.

*** Burgemeester en Wethouders van Eemnes en Gecommitteerde Geërfden van Eemnes, zullen op Maandag 19 September 1859, des voormiddags ten 11 ure, in het Gemeentehuis te Eemnes, in het openbaar Aanbesteden:

Het egaliseren van den Aardenbaan en het Bestraten, met inbegrip van de leverantie van alle materialen, van een gedeelte van den Zandweg in den Noordpolder gelegen, hebbende eene lengte van circa 1500 ellen.

De Bestekken zullen van den 12den Sept. af ter lezing liggen, terwijl er op Zaturdag 17 Sept. van 10—2 en des morgens voor de aanbesteding aanwijzing in loco zal worden gedaan.

Aanbesteding.

Het Bestuur der Vereeniging tot Droogmaking van de Tienhovensche-Maarsseveensche Plassen, is voornemens om op Dingsdag 27 September 1859, des namiddags ten twee ure, in het Gemeentehuis bij *Boot*, te Maarsseveen, publiek Aantebesteden:

Het afscheiden van den Ringdijk in den Tienhovenschen Buitenweg, door het graven van Ring- en Nekslooten en het verwerken der daaruit voortkomende Specie, tot aanvulling en verhooging van genoemden Ringdijk.

De Bestekken zullen veertien dagen te voren ter inzage liggen, te Utrecht in *den Bak*, te Amsterdam in *het Amsterdamsche Koffijhuis*, te Abcoude in *de Eendragt*, te Breukelen in *het Staten Wapen* en in het Locaal der Aanbesteding.

Aanwijzing in loco zal plaats hebben op den dag der Aanbesteding, des voormiddags ten 10 ure, te beginnen bij het Fort *Tienhoven*.

LOGEMENT DE PAAUW, ARNHEM.

De ondergeteekende maakt door deze aan het geëerde Publiek bekend, dat het van ouds gerenommeerd **LOGEMENT en STALLING**, genaamd *de Paauw*, gelegen in de Paauwstraat te Arnhem, geheel hernieuwd weder **GEOPEND** is, beveelt zich minzaam aan en belooft eene billijke en prompte bediening.

J. W. F. JANSEN.

WERKTUIGEN.

Ondergeteekende, recommandeert zich steeds tot het fabriceren en leveren van de meest verscheidene soorten van **KOFFIJMOLENS** van *f* 50 tot *f* 140; de ornament mills versierd met elegante Koperen Vazen, die ook afzonderlijk bij hem te verkrijgen zijn.

Voorts **SUIKERMOLENS** voor één en twee brooden, **MACHINES** om flesschen te kurken, **VERWMOLENS**, à 3 cylindres zeer snel en goed werkende, en vele andere Werktuigen toepasselijk op het dagelijksch bedrijf. A. C. HAZEU.

Arnhem, 5 *Sept.* 1859.

Adres aan de Fabriek Roermondsplein.

De Ondergeteekenden, Wijnhandelaren te Haarlem, verklaren gaarne, dat zij eene **MACHINE** om flesschen te kurken uit bovenstaande Fabriek ontvangen hebben, die in alle opzigten aan de vereischten voldoet.

Voor belangstellenden stellen zij haar gaarne ten hunnen Kantore ter bezigtiging. G. DE VOS & C°.

De Ondergeteekende, Kruidenier te Haarlem, heeft een **KOFFIJMOLEN** uit bovenstaande Fabriek ontvangen, van welke hij gaarne getuigt hem naar genoegen te voldoen. A. F. KREMER.

NAAR BATAVIA EN SOERABAYA,

wordt Pasage aangeboden, per het Snelzeilend Gekoperd Nederlandsch **BARKSCHIP *ALCYONE***, Kapitein H. C. HAACKE, voorzien van zeer gemakkelijke Inrigtingen voor Passagiers en varende eenen bekwamen Scheeps-Doctor; terwijl het Schip **alléén** naar Soerabaya lading inneemt. Adres bij de Cargadoors D'ARNAUD EN C°., te Amsterdam.

MAGNETISMUS.

De ondergeteekende, 's wekelijks te Amsterdam en te Haarlem komende, zoo bestaat voor belanghebbenden gelegenheid, hem in beide Steden met of zonder somnambule te spreken, aanvrage daartoe of toezendingen van gedragen lijfgoed, tot onderzoek en inlichtingen geschiede *franco*, aan W. SCHRÖDER, Magnetiseur, Gedempte Burgwal 18, te 's Gravenhage.

TE WAGENINGEN,

UIT DE HAND TE KOOP, tot billijken prijs, ongeveer *dertig* **STRAAT-LANTAARNS**. Te bevragen met *franco* Brieven ter Secretarie aldaar.

Eene Genees-, Heel- en Verloskundige zaak,

die een goed bestaan oplevert, gevestigd op een aangenaam gelegen Dorp in Gelderland, nabij de Rijnspoor, Wordt door **VERTREK** ter overname aangeboden,

Adres met *franco* Brieven onder Lett[s]. A. A., bij den Boekhandelaar STENFERT KROESE, te Arnhem.

De Nederlander.

Men verlangt **te Koopen**: Een compleet **EXEMPLAAR** van het Dagblad ***de Nederlander***, 1850—1855, zindelijk en gebonden. Adres met *franco* Brieven onder Lr. F, aan den Heer A. KNOOP, Klein Heiligland te Haarlem.

VERKOOP VAN REFORM-PAARDEN.

De Hoofd-Administratie van het 2e Regement Dragonders, zal op Maandag den 19den September 1859, des middags ten 12 ure, aan den Koudenhorn te Haarlem, in het openbaar doen Verkoopen: **Een en Twintig**, voor de dienst ongeschikte **PAARDEN.**

De Paarden zullen één uur voor den verkooptijd, ter genoemder plaats te bezigtigen zijn.

Namens de Hoofd-Administratie voornoemd,
De Kapitein-Kwartiermeester,
VAN THIEL.

*** Commissarissen, belast met het beheer der Brug over de Ringvaart van den Haarlemmermeerpolder, in de Gemeenten Houtrijk en Polanen en Haarlemmermeer, zijn voornemens om op Vrijdag 23 September 1859, des middags ten 12 uur, in de Raadkamer te Houtrijk en Polanen, in het openbaar, voor den tijd van drie jaren te **verpachten**, de opbrengst der **TOL** van de genoemde Brug.

*** Bij G. B. v. GOOR, te Gouda, en alom is te bekomen:

MINA KORN,
HAAKBOEKJE,

Onderrigt en Voorbeelden voor allerlei werken in het Haken, met veertien Platen; en vermeerderd met onderscheidene nieuwe voorwerpen door de Redactie van het Maandboekje *Aglaja*, 4e Druk. *f* 0,90.

Een allerliefst werkje, dat bij de Dames, reeds zulk een gunstig onthaal vond, dat er drie drukken van uitverkocht werden. Deze *vierde Druk* is niet alleen aanmerkelijk verbeterd en omgewerkt, maar ook met *vele nieuwe voorwerpen* verreikt. — De hoogst duidelijke en geleidelijke trant, waarin hier van de allereenvoudigste haakwerkjes tot de meer zamengestelde en kunstige wordt opgeklommen, maakt, dat iedereen door deze goedkoope handleiding, zich zelven onderrigten en volmaken kan, in eene der aangenaamste vrouwelijke bezigheden. Niet minder dan 14 Platen strekken tot verduidelijking van het hier gegeven onderrigt.

*** Bij G. B. VAN GOOR, te *Gouda*, en alom is te bekomen voor *f* 1,75.

MARIA HAEZEBROEK,
De Hedendaagsche Kookkunst,

OF DE WETENSCHAP OM
Lekker en Goedkoop te Eten en te Drinken.
VERRIJKT MET EEN ALPHABETISCH REGISTER DOOR
J. P. GROS,
Eerste Kok van wijlen Z. M. WILLEM I.
4de geheel omgewerkte en vermeerderde druk.

Eene Handleiding omtrent het Voorsnijden, en het Begienen der Tafel, als ook met eenige Tafel-Menus. Opgehelderd door Houtsnêe-Figuren. Bijzonder aanbevelenswaardig is dit Boek ook door de menigte doelmatige Voorschriften, die het bevat, omtrent het *Inmaken* van *Groenten*, het *Inleggen* en *Konfijten* van *allerlei Vruchten*, enz., enz.

Voor Gymnasiën, Instituten en Zelfoefening:

GESCHIEDENIS DES VADERLANDS
VOOR JONGE LIEDEN,

door **A. BEELOO.** Twee Stukken, van de vroegste tijden tot het jaar 1858, is à *f* 2.80 uitgegeven bij H. J. VAN KESTEREN, te Amsterdam. Exempl. in heel linnen gebonden kosten *f* 3,20.

*** Bij den Boekhandelaar J. SCHUITEMAKER, te *Purmerende*, is van de pers gekomen en alom te bekomen:

NEGEN HULPTAFELS

VOOR DE LAGERE SCHOLEN,
met de daarbij behoorende
HANDLEIDING;
DOOR
G. VAN SANDWIJK,

Hoofd-Onderwijzer der Stads-Burgerschool te Purmerende.

Prijs *f* 2,50;

van eene enkele *Hulptafel*, ***f* 0,30**, de *Handleiding* afzonderlijk ***f* 0,75**.

Dikwijls moet in de School iets op het Bord voorgeschreven worden, dat slechts tijdelijk dient maar bij herhaling voorkomt, b. v. de cijfers, de leesteekens, enz.; zulke onderwerpen op tabellen te hebben, levert veel gemak op, en daartoe dienen deze Hulptafels. Niet altijd kan men aan den wand plaats voor zulke Hulptafels vinden. Om nu voor te komen, dat de Leestafels van *Prinsen*, in zooveel Scholen aanwezig, de Hulptafels uit de School terug houden en evenmin door Hulptafels uit de School gedrongen worden, zijn deze Hulptafels van die grootte, dat zij op de keerzijde der Leestafels geplakt kunnen worden. Bij het zamenstellen van de Tafel van Werkzaamheden moet men in het oog houden, dat als deze of geene Hulptafel dienen moet, men die op dat uur als Leestafel niet noodig heeft.

EERSTE HULPTAFEL. Ten gebruike bij het leeren van de namen der letters en van onderscheidene soorten van letterschrift.

In de Handleiding wordt het gebruik er van omschreven, en aangewezen hoe men op eene aangename wijze, door middel van een eenvoudig zangwijsje, die namen der letters, dat is de letters volgens de oude leerwijze, [...] uitspreken.

TWEEDE HULPTAFEL. Oefeningen bij [...] leeren der Schei- en Zinteekens.

Deze Hulptafel bevat de teekens, benevens leesoefeningen, waarin die teekens voorkomen. In de Handleiding worden de namen der teekens opgegeven en wat de lezer bij elk teeken dient in acht te nemen.

DERDE HULPTAFEL. Oefeningen a.) in het [...] dere klankuitspraken en b.) in het leeren van vreemde letters en letterteekens.

Deze Hulptafel bevat enkel leesoefeningen: in het eerste vak leert men de toonlooze e van de niet toonlooze onderscheiden en vindt men woorden, waarin de klinkers volgens aangenomen gebruik een' anderen klank hebben. In de twee andere vakken wordt geleerd, hoe men uitheemsche woorden, die bij ons het burgerregt verkregen, doch eene uitheemsche letter behouden hebben, moet uitspreken. In de Handleiding wordt het gebruik van deze Hulptafel aangewezen en vindt men van elk vreemd woord de beteekenis.

VIERDE HULPTAFEL. a.) Verdere oefeningen in het leeren van vreemde letters en letterteekens; b.) Vreemde en bastaardwoorden, die hunne eigene spelling en uitspraak behouden en in onze taal dikwijls voorkomen.

Deze Hulptafel is meer bestemd voor de Hoogste Klasse. Het eerste vak bevat eene nadere toepassing van de vorige Hulptafel. De volzinnen zijn in rijm gesteld, om door het *rhytmus* te doen hooren, op welke lettergrepen de klemtoon vallen moet. Het tweede vak bevat eene reeks van vreemde en bastaard-woorden, die in onze taal niet alleen hunne eigene spelling, maar ook hunne eigene vreemde uitspraak behouden. In de Handleiding vindt men niet alleen eene verklaring dier woorden, maar ook eene aanwijzing, hoe elk woord moet uitgesproken worden.

VIJFDE HULPTAFEL. De schrijfletter.

Deze Hulptafel bevat geene nieuwe leerwijze in het schrijven, maar is vervaardigd met het doel, om die voor de meest gebruikelijke schrijfleerwijzen dienstbaar te maken. § 1. STAANDSCHRIFT, zoo als dit in ons Hollandsch staandschrift meest algemeen voorkomt. a.) De Hoofdletters in verbinding met de gewone letter en b.) De gewone letter. § 2. LOOPEND SCHRIFT, zoo als dit door vele bekwame schrijfmeesters het natuurlijkst en doelmatigst gevormd wordt. a.) De Hoofdletters en b.) de gewone letters. In de Handleiding wordt het gebruik van deze tafel aangewezen en vindt men een woord over de verschillende schrijfleerwijzen, die op de Scholen gevolgd worden.

ZESDE HULPTAFEL. Tafel van één tot honderd.

De Handleiding geeft in een twaalftal oefeningen op, hoe deze Hulptafel dienstbaar kan zijn aan het onderwijs in het eerstbeginnend rekenen, en welk gebruik men in de middelste klasse er van kan maken.

ZEVENDE HULPTAFEL. De Romeinsche cijfers.

Deze Hulptafel bevat vier afdeelingen, die even zoo veel oefeningen bevatten en in de Handleiding omschreven worden. Als eene wetenschappelijke bijzonderheid volgt nog de verschillende waarde, die elke letter van het alphabeth bij de Romeinen had.

ACHTSTE HULPTAFEL. Ten gebruike bij het aanvankelijk onderwijs in het zingen.

De eerste twee notebalken op deze Hulptafel, bevatten de bekende toonschaal in den ut- of C-sleutel, zoowel in B-mol als in B-duur; zij zijn dus bestemd voor hen, die een oppervlakkig onderwijs geven in het zingen van zangstukken, kerkliederen en psalmen, welke in dezen sleutel staan. De derde notebalk bevat de waarde der toonen; de vierde de meestvoorkomende maatverdeeling en muzijkteekens; terwijl de vijfde en zesde grondtoonen en voorteekens der meest gebruikelijke toonaarden op den sol- G-sleutel aanwijzen. Ofschoon deze Hulptafel geen nieuw uitgedachte leerwijze in het zingen bevat, zoo heeft de schrijver nogtans geoordeeld, zijne gedachten over dit vak van onderwijs op eene lagere School in de Handleiding te moeten mededeelen.

NEGENDE HULPTAFEL. Opgaven van stille werkzaamheden.

Deze Hulptafel is niet de minst belangrijke.

De onderwijzer moet vaak, vooral thans, bij zooveel gebrek aan noodige hulp op de School, den tijd uitkoopen, om met het meeste nut werkzaam te zijn. Daartoe moet hij zich van stille werkzaamheden bediene, maar — hiet nanien vordert tijd. Deze Hulptafel bevat opgaven van stille werkzaamheden uit alle vakken van het lager onderwijs, die nuttig zijn en in zeer korten tijd kunnen nagezien worden, waarbij tevens de geheele klasse bezig is. De wijze, hoe dit geschieden kan, wordt in de Handleiding omschreven, terwijl eene menigte van voorbeelden en overvloedige stof van bewerking, voor dit onderwijs dienstbaar, om op det Bord te worden voorgeschreven, deze Handleiding besluit.

Bij bovengenoemden Boekhandelaar is tevens te bekomen:

INLEIDING
TOT DE
ALGEBRA,

voor Leerlingen van Middelbare en Lagere Scholen, alsook voor zelfoefenaars bewerkt,
DOOR
J. SMELIK.

Prijs 60 *Cents. De Antwoorden* 15 *Cents.*

*** H. A. M. ROELANTS, *te Schiedam*, geeft uit:

BRAGIAANTJENS
EN
ANDER KLEIN GOED,
DOOR
EEN BEUNHAAS IN BIJSCHRIFTEN.

Prijs f 1.40 *Gebonden in linnen band f* 1.80.

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.